

Бр. 21.

ВЛАСНИК ЗМАЈ-ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ.

ГОДИНА ДРУГА

ИЗДАЈЕ ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА.

ГЛАВНИ САРАДНИК
А Б У К А З Е М.У Н О В О М Е С А Д У
31. Јула 1879.ИЗЛАЗАК И ЦЕНУ
ВИДИ НА ЗАВРШЕТКУ ЛИСТА.

Ода новосадској променади.

Одидер, Музо, „Брукшанцу“ на домак

Ако си момак!

Ево ти пружам десне руке лакат —

(Немој да дуго стојим као сакат;)

Закачи се за њу, мила моја дамо,

Па да похитамо

К'о девер и млада

Кроз променаду Новог Сада.

Пратње се ове само зато примам

Јер, ка' што видиш, кијавицу имам.

Шта, не смеш, музо! онда не смем ни ја.

У шанцу има гуштера и змија,

А нашу песму хоће да заглуша

Певачко друштво жаба крекетуша.

Ал срећа што је агенција туде;

Ово је место за паметне људе

За паметне људе, за паметне жене

Ergo и за тебе, ergo и за мене.

Одавде песма нека се излива

— Поред чаше пива.

Ох, променадо, млада и зелена,

Росом и прахом лепо умивена,

Каквим си грехом увредила људе,

Да те на ропство, на шанац осуде?!

Та твоји су путе, к'о што треба криви;

У твојем густом мраку просвета не живи;

Из листова твога зеленог огранка

Нико није чит'о политичног чланка;

Нит су икад чули љубитељи мира

Да у теби банда српске песме свира;

Ти се дајеш газит', а не кажеш: јао!

Па зашто те гоне? Бог би свети знао.

Ал признаг' се мора, тајити се не да:

Ко те једном види — тај те приповеда.

Прашина је твоја тако дивно густа,

Ко кроз тебе прође пуна су му уста.

Најпаметније је (по назори моји)

То, што поред тебе таки „швимшул“ стоји; —

И заиста није та навика глупа,

Ко кроз тебе прође да се таки купа.

Али променадо, макар да си кузна,

Ти си ипак зато Новом Саду нужна.

Нарочито Србин тебе воли младу

Јербо се у теби привикава смраду;

Удишући твоје труло-гњиле смесе

Привикне се лепо, па лакше поднесе

Оне веће смраде, што одозго греду —

И који су данас на дневноме реду.

Ст.

Које су женске најлепше?

штудија од К. К

Ово питање знам да занима многог читаоца, а уверен сам и многу лепу читатељку, те ево ћу да вам прикажем неколико женски, па сами пресудите, која је најлепша.

Пре свега мислим да није лепа само она, која има лепо лице, лепе очи, дугу косу и т. д. јер богиње лице искваре, очи могу да обневиде, коса временом оседи него да је она лепа, која поред пријатне спољашности има још једну много већу лепоту — лепоту душе, коју не може променити нити болест нити године и која остаје навек стална па с тога ћу и ја говорити о тој лепоти, о љупкости у женскиња.

Има таквих женски које кад би човек у истини познавао више вреде него икоје друге, али које из смирености, са недалажења са друштвом, скученим стањем а највише са своје безазлености не изнесе своју љупкост на видик. Те су женске налик на љубичицу, која далеко од света скривена у каквом лугу цвати и мирише, незнајући за лепоту свога мириса. Па тек ако је ко срећом нађе и на видик изнесе, онда нас очара својим миомиром. Тако и те женске, тек ако их ко нађе и зна оценити њихову унутарњу вредност и уведе их у друштва, која за њих приличне, онда нас изненаде својом љупкошћу и душевном лепотом.

Друге су исто тако љупке, т. ј. хтеле би да су љупке и оне увек пружају дарезљиво руку где треба помоћи и где се тиче добра и оне радо помажу и радују се туђем добру, али завиримо дубље у њихов рад, па ћемо видети да су то код њих само спољни појави, а често и тренутни и оне су обично онда само љупке, када мисле да их ко гледа и кад треба свету да се као такве покажу, или кад држе да су пред ким, који је виши од њих и од кога могу временом имати користи. Те су женске љупке, али не као оне прве, оне су као лепа јабука, коју кад расечеш а она унутри — покварена.

Одма за овима, или боље рећи овима налик су оне женске, којима је љупкост средство којим ће се мушкима допасти. Оне желе да се њом допадне, да залуде, да по швапски праве „ероберунге“, да им се свако чуди — ал да љубе. — Љубав је код њих ништа, оне и не траже љубави, оне гледају да задобију што више удварача, играча, посетача, молиоца, просиоца, а највише једног — богаташа, па онда збогом љупкости, доста си ме послужила, доста си ми била маска, дванајсти је час — маске се скидају — игра је готова.

Имаде и таквих женски код којих је љупкост помодна тарлатанска аљина, која се само онда облачи кад се иде на бал, игранку, у друштво, а чим се дође кући а она се свуче и остави у орман, и не облачи се опет, док се не пође у друштво. Те су женске најопасније, јер ко их не зна, тај би их у први мах скупо платио. Оне су у друштву доиста миле, из сваке речи тече им мирис душе мислиш е слушаши анђела. Ал да ти је да је видиш у кући, и ту ти је анђео, — само што јој нерасту рогови, ал и ту нападају само на оне, који од њих зависе, за странца су увек пријатне, одма увуку рогове и опет имаши пред собом анђела.

Истина је да женске и не треба да допусте, да их ми са свим познамо, јер баш у том непознавању и лежи

она сила, која нас к њима онако привлачи. Женска треба поред свих врлина да има једну малу ману, јер увек добра па добра, па би се та једноставност нама мушкима и досадила — јер шта би било да сунце непрестано сија, и да никад не падне киша, а сви знамо како нам је мило сунце, када после мале кише сијне. Па тако и све Евине ћери нека немају по новијем изразу мало своју — слободну вољу — али то само по кад кад. Та и сама прабаба Ева, да није била мало самовољна, послушала би деда Адама па не би загризла јабуку, а знамо какво нам је добро тиме учинила, јер да не беја ње и њене — слободне воље — не би било ни нас.

Али доста тога. Да споменемо још једну врсту женских и то таквих, које су и по спољашности и по унутарности лепе. Те женске, то су адем камен, и благо оном који га нађе. Оне су cadre за своју породицу све и сва пожртвовати, оне су такве не само ако су богате, оне су и у сиротињи исто тако светле. Уђимо у једну кућу где је таква газдарица па била и худа сиротиња, ипак видимо да је у соби све у најбољем реду, оно мало намештаја што га у соби има, све је укусно поређано, сто је опран, столице очишћене, прозори чисти и светли а ако на њима има још и најмање завесе а она је бар чиста и бела; па тек газдарица, она је обучена онако као што се пристоји њеном сталежу и стању, а оно је укусно скројена и сашивена, а кецељац па ако је и закрпљен а оно јој чак и закрпа лепе стоји. Па како је пријатна, из ока јој можеш читати све што јој је на срцу; задовољна је са оним што има, па да јој видиш дечицу ако их има сва су здрава и чила ал их је зато мајка дојила и неговала. Па је ипак лепша од многи госпа, које своју децу дају дадиљама — да им не поквари лепоту. Њојзи не шкоди дојење она је ипак румена и здрава, и не требају јој које какве масти за улепшавање, њојзи су њена деца најлепши украс.

То су најлепше њене матере, ваљане газдарице а и праве Српкиње. Али на жалост рећи, на ризик ма ме која лепа читатељка и осудила, да је данас већина женских, које гледе већма на спољашну лепоту; ал за то ипак нисам рекао да су све такве и тешила се тиме што сам ја ово писао Српкињама. Ставио сам пред њих огледало, али не да гледају како им стоји туђа коса или француски шешир и т. д. ја сам им ставио огледало, да виде и познају себе саме, а надам се да ће свака Српка увидети и познати саму себе и друга и знати оценити, која је од њених сестара најлепша.

Други пут ћу вам приказати, које су очи најлепше а сад до виђења.

Телеграфски де пешке.

Берлин. Опште приближивање назадних елемената. Фратори су отишли до Бизмарка; а Бизмарк је отишао до фратора.

Загреб. Данас су лечници посетили Странку рада и нашли да нема велике опасности. То је само последица ове врућине. Неколико каблова хладне воде из разних словенских крајева, — па ће сиромаси доћи к себи.

К о к и ц е

Из Сегедина јављају да Тиса опада, али да се Тифус диже. Ако ће и у политици Тиса оставити таквих трагова, онда му и најлојалнији патриота мора зажелити: да иде — без трага.

Није то смешно што се странка рада напела чак до Дрине, него што и оданде пружа руку да забегла и преко Дрине.

Да је новосадски магистрат каквом зидару поверио да му сазида фрак или атилу, — ја би казао: евала, баш су мудре те наше старешине! Али дати шнајдеру да им сашије кућу, која ће трајати 30 година — то ми изгледа сасвим Зичиферарски.

Ови дана представљао је у новосадекој српској читаоници неки Спира немачке лакрдије, и то тако масне да су присутне госпође морале запушити уши памуком. Да не би стран свет помислио, да је то наш Спира (ћириин друг) изјављујемо овим, да наш Спира и кад би дошао до те невоље да немачки лакрдише, то зацело не би чинио у српској читаоници.

„Обзор“ је нашао у јајету длаку. И ако није баш у јајету а оно је у Јајцу (граду у Босни), — и ако није длаку а оно је наша которског судца који се усудио признати да је Србин. И „Обзор“ на то вели: *Risum teneatis amici.* (Т. ј. Не смејте се браћо!) — Ми смо са свим противнога мњења, и баш у пркос „Обзору“ велимо: Смејте се браћо!

Да се чувао!

„Како је живео ваш муж, кад се тако добро и у старости одржао здрав и једар?“

„Ето видите, мој је муж сада 73 године а да се у младости својој боље чувао, зацело би му досад већ и преко сто година било!“

Ц р н о р и з ц и.

Један калуђер сретне оцачара па ће га запитати: „Како је мајстор-Сепл! Јесте ли вредни? Колико сте оцака данас већ очистили?“ — „Неких двадесет“ одговори оцачар. — „А шта вам се плаћа од оцака?“ — „Два сексера“. — Па то је 4 фор. Богме је то лепа и лака заслуга“. — „Тако је пречасни господине та ви најбоље и сами знате, да ми црноризци лако до новаца долазимо.“

О д н о ш а ј.

„Драги муже, нашега Перицу не треба више да шијемо у школу, та тамо се деца кваре. Узми само, молим те, данас на испиту запита директор дете од десет година: шта је то „одношај“.“

Ћира. Даклем ипак је дао оставку г. Чизи Рефари.

Спира. Та не зове се он Чизи Рефари него Зичи Ферари.

Ћира. Не знам шта ми је данас те неке речи натрашке изговарам.

Спира. Онда, Ћиро брате, немој да говориш о Новом Пазару, — јер место Нови Пазар можеш рећи Нови Запар — па ето ти невоље.

Ћира. Читам из Заставе да ће у Вршцу скоро бити рестаурација магистрата.

Спира. Па ваљда немају довољно опробаних српских кандидата; — могли би им ми Новосађани кога позајмити, ма нам их и не вратили.

Ћира. Бре има ту кандидата и сувише. За градоначелника јавило се њих седморица, за капетана 13, за ферволтера 32.

Спира. А за благајника?

Ћира. О томе не говоре ништа, јамачно их има толико, да их не могу ни избројити.

Ћира. Шта велиш хоће-ли ићи владика Анђе-лић на сабор?

Спира. Него, да шта ти мислиш?

Ћира. А по чему то судиш?

Спира. Судим по спремању његовом. Јер чујем да у конзисторијским седницама на врат на нос општри своју самовољу, подгрева своје софизме, поткива свој пркос, засукује своје рукаве и т. д.

Ћира. Видиш, то последње бар није нужно. Јер ако су му рукави дугачки, могао бих му их и сабор подкратити. Т. ј. ако бог да слоге и споразума, као што се надамо.

Шетња по Новом Саду.

XXIX.

Већ се поодавно нисмо шетали по Новом Саду, а и боље што нисмо, јер међутим су се збиле толике неприлике, да би у шетњи лако запели за какву незграпну ствар, те би могли скр'ати ногу и стрплење наше; могли би се лако спотаћи о „Обзорова“ булазњења, што се по калдрми вуку, могао би нас садна овој врућини споести и ујести бесни „Народни лист“, или би могли упасти у проваду што зјапи између Срба и Хрвата; могли би случајно нагазити на сугред загребачке „Странке рада“, или се очешати о черевећког писара Марковића, који има власт и област, да невиног човека осуди на 20 дана затвора; или би се срели гдегод пред каквим бирцузом са Ивановом Маршовом, који носи неку адресу на потпис а како разни ветрови дувају могли би и навући себи на врат реуматизам или преску парницу ит. д. За то је добро што смо седели на миру код топле фуруне (сада је свака и свачија фуруна топла), а сада како је све то прешло, можемо опет измилити на улицу и комотно се шетати по сокаци, само што морамо сврнути у сваки дућан и под сваку капију да се склонимо од побожних текијаша, који хиљадама иду по сокаци у гомилама и дижу силну праšину. Али праšину нетреба презирати, та и ми смо смртни људи и од нас ће бити прашина, па ће и нас временом текијашу у небо дизати.

При шетњи по Новом Саду прво нам мора упасти у очи нова велика кућа са лепом баштом на плацу код „тројства“, која ће бити 30 година бирцуз, па ће се онда у варошку кућу претворити. Истина та кућа још није сазидана, а башта још није посађена, али постоји у идеји и то на оном истом месту где је и наше народно позориште. Ово изгледа да је против (физичког) закона о непробојности, да т. ј. две зграде на једном и истом месту стоје, али шта и шта има што је против закона, па опет постоји. Зидане те куће код „тројства“, довело је репрезентанте наше до „растројства“, ал док дође министарско неодобрење тога плана и закона, они ће се онда опет помирити и наново о тој ствари својим путем посаветовати, и друго решење донети по латинској пословици: *Sapientis est in melius mutare consilium*.

Ако се сазида гостионица, као што је закључено, која ће после 30 година аванзовати да буде варошка кућа, онда сам баш љубопитљив, кад ће се свет око те куће више скупљати: да ли ће за првих 30 година више долазити у бирцуз ради које порције јела и пића, или пак доцније у варошку кућу ради порције — државне и варошке (а некоји амикус можда и ради порције батина, коју му капетанија буде одредила).

Него лако је на ономе месту зидати кућу и садити башту, кад ту већ има довољно материјала за зидане: Плац је на сред пијаце, дакле увек пун блати (и кад је суша), те се неће морати на малтер трошити; осим тога има онде увек набацаних цига-

ља и камења, те сумњамо да ли ће више и требати у цело здање; тешко да ће се морати и подрум копати, јер јама и јаруга имаде онде доста, пак ће требати само мало дотерати; што се баште тиче и та неће задати велике бриге, јер мириса има и онако доста, а и расбацаног першуна и лишћа од купуса има сијасет, што га пиљарице наше онде остављају, те само треба мало у ред довести.

Али збиља кад споменух пиљарице, онда се пита питање: куд ћемо и шта ћемо с њима? Од буне амо увек су оне на томе плацу, где ће се сада бирцуз-магистрат зидати, своје шаторе разацињали, те онде воће (и зјала) продавали. Многи се радују зидану куће те веле: „До сада нисмо могли онуда од пиљарица и њиховог оговарања да пролазимо, а сада то хвала богу престаје!“ Но нека се не радују здраво, јер сад кад буде тамо бирцуз, сад ће још мање моћи онуда пролазити, сад ће морати сврнути (не мислим сврнути с пута, него сврнути унутра). А за пиљарице се не треба много бринути, њих ћемо послати у Пешту, да постану новинари, а першун могу продавати и друге женске, које су често на баловима першун продавале, па им неће бити тако необично.

Кад се у скупштини репрезентације претресало, да ли да се допусти дотичном предузимачу, да зидату кућу, није могао један репрезентант (који не уме да пегла, и у опште упеглане ствари не трпи) да оћути а да не примети: Добро, добро господо; али ја мислим да би ову ствар ваљало на мњење дати католичкој општини, јер се сећам, да кад смо ми хтели на истоме месту да зидамо српско народно позориште, онда се она противила и протестираше, велећи да не може тако близу цркве трпети позориште; па кад није могла да трпи близу своје цркве храм просвете, како ће сада бирцуз кроз 30 година сносити?! *Exit!* Молили би господина Бенду, да нам на ово писмено одговори, јер оно што је усмено казао нисмо разумели.

Аб.

Абуказемов календар.

Јули.

21. И онај плац, де је био пре буне владичин двор, издаје се једном подузимачу, да направи најпре бирцуз на 30 година, па онда с бурадма заједно да остави са амортизацијом нашим владикама.

22. Од нове године спремају се да се издају 300 нових белетристичких листова, тако, да за сваког претплатника досадањих листова има обашка по један лист.

23. Један брат носи и по сувом времену амрел — да се закони од кредитора.

24. Један пештански књиговезац се тужи, да не може „Стражу“ да веже.

25. Пада киша. На љубриштима ничу као обично печурке и неке извесне књиге.

26. Новосадске пиљарице ограђују се против тога, што се пише да женске у Новом Саду играју „Фрише фуре“: оне веле никад не играју, јер имају паметнија посла у својој кући и радњи.

27. Неко спрема предлог за сабор, да учитељи

од сада бесплатно служе, јер вели, каква је то педагогија, кад учитељ ради за новац, а не из љубави.

28. Један српски уредник у Мађарској донесе у своје листу преведен један цитат из „Телемака“ и добије због тога преску парницу.

29. Једна мртва мачка у једној живој улици новосадској прелази у процес трулежи. Сви адвокати бегају од тога процеса.

30. Један американац је изумео машину што песме пише. Један српски песник вели на то: Е, од кад ми имамо таквих машина!

31. Велико утркивање: Календари се српски утркују, који ће пре изићи.

Нарочити телеграми „Стармалога“.

Од Поне редовног извештача.

Париз. 1. Августа. Познати баритониста г. Фор није хтео да се ангажује на овдашњој опери, јер му влада не да орден, за којиме он тако жуди. — Услед тога одпочео је управитељ овдашње опере преговор са баритонистом бело-цркванске певачке дружине. Надати се добром успеху.

Париз. 3. Августа. Преговори између директора овдашње опере и баритонисте нису још довршени. Тешкоће чини сам певац јер неће да пева уз пратњу гласовира.

Париз. 10. Августа. Преговори довршени. Нов члан паришке опере имаће месечно двадесет хиљада франака.

Први пут ступа на позорницу почетком новембра ове године и певаће главну улогу у опери „жабац у дешперату“ од Малозука.

Говори се да ће се према овој опери и досадањи кор да промене, јер није доста вешт при „упадању“, уз пратњу гласовира.

Пошто за нову оперу нема декорација то су први уметници позвати у шајкашке ритове да праве студије.

Париз. 9. Августа. Друштво паришких карташица изабрало је одбор женскиња који ће почетком Септембра у Нови-Сад да иде како би до зиме научило „фришефире“ да се иста игра и у паришке салоне уведе.

Париз 11. Августа. У Паризу ће да саграде пристаниште за морске лађе. Једна је комисија изабрана да проучи футошку „агенцију“ и да према тамошњим узор уредбама поднесе своје планове.

Париз. 13. Августа. Силни покушаји што су чињени у погледу калдрмисања паришких улица — ништавни су. Као што се поговара паризлијама ће у овоме погледу Нови-Сад за узор да служи.

Париз. 14. Августа. Почем ће се остаци Тиљерија коначно да поруше, умолили су француску владу свестни новосадски грађани, који противни беху грађењу српскога позоришта, да им она поклони развалине тиљерија да са њима попуне празнину своје пијаце. Како се многи за то заузимају може лако бити, да ни успех изостати неће.

Париз. 14. Августа. „Congres International du

Canal Interocéanique“ закључио је грађење једнога великачкога канала у Америци. Ђенерал Тир приспео је тек после конгреса.

Неки говоре да су га Мађари задржали да се неосрамоти као у Новом-Саду.

Париз. 14. Августа. Ове године није добио нико прву награду при изложби слика; штета што у Меленци изложена слика није амо послата.

Париз. 15. Августа. Свест сомборских народњака прошла је пре неколико дана овуда, путујући некуда на север у морска купатила.

Овдашњи лекари препоручиваху јој да иде на југ да узима „Schwitzerbad“. Споминући при том име Bordeaux. *)

Париз. 15. авг. У последњем збору своје, француски свети оци јавно признаше да завиде српским колегама што су они и у највећој кризи ладнокрвни, они то немогу да буду. **)

Париз. 16. авг. Преносе се гласови да се код нас већ ево три месеца нико није венчао. По истим вестима судећи узрок је том поштена наредба по којој сваки мора неке молитве прочитати пре но што се венча. Младеж је здраво узрујана и хоће руљом да се сели у Сентомаш.

*) Bordeaux варош где је заточени Бланки изабран за посланика.

**) Закон министра Ferry-а.

Мали човек.

Један мален човек нудио се неком газди да му коси жито. „Не требаш ми“, одговори газда, „ти си мален“.

„Па ви ваљда нећете дати жито од горе косити, него од доле, а то ја могу боље него други, који су велики!“

Да је живиздрава!

Једна жена у Л. толико је пила, да је од пића пала у болест и сви су мислили да ће умрети и већ јој и покров купили.

Међутим она оздрави и први јој је посао био да покров прода и купи за те новце ракије.

На улици.

Госпа. Та те су перече тврде — а оне што сам узела пре осам дана биле су тако добре и мекане!

Перечија. То не може бити, госпо, та ово су од оних истих!

Критика.

Неки млад човек даде једном научењаку своје најновије дело да прочита и своју оцену му каже. Овај кад дође до последње стране одахну душом као путник на мору и рече: „Хвала богу, видим земљу!“

Тајанствени кључ.

(хумореска.)

Штудиозус Пера Соколић беше вредан и даровит млад човек, а при том и угледан младић, он беше понос својих родитеља. У академији стављаше професор Перу свима ђацима за узор, и некоји би отац пожелео таког сина, кад би Пера при јавним испитима први био и најлепшу награду за његов труд добио. У прилежном раду сврши Пера своје ђачке године, и положивши последни испит, са најбољим успехом, буде произведен за лекара. Могло се предвидети да ће Пера и као лекар свој посао добро одправљати, јер он беше од главе до пете пријатељ човечанству, и имађаше тако добро и осетљиво срце, да му жао беше и муву са носа отерати.

Од доктора са свих четир факултета, изгледа да је у почетку рада, положај медицине најтежи. Он осећа у себи тај божанствени позив да људе лечи и од смрти спасава, он има истина поверења сам у себи, али му фали поверење других. Људи траже само старе искусне лекаре, а немисле да је за искуство пракса потребна. Некоји млади лекар положи више труда око болесника, него стари лекар — али тог младог лекара познаваху још ђаком, па ма да беше добар лекар, опет није још искусан по њиховом мњењу.

Тако је ишло и нашем младом лекару Пери Соколићу. Већ је прошло четир недеље како је за лекара произведен, а још га нико није звао. На капији стајаше прикована табла од бела порцелана, на којој беше са крупним црвеним словима написано „Др. Соколић, практичан лекар.“ а уз таблу стајаше металан држак од знонцета; али које још ничија рука није повукла, да поћу звоном лекара у помоћ позове.

Десет часова искуца а лекар леже зловољан у постељу и радо бих заспао, али немогаше. Тек што хтеде очи свести, кад — јел то сан ил јава? Звоно зазвони, и то више пута једно за другим.

Ах небо, та јел то могуће! повиче лекар и скочи радосно на обе ноге из постеље. Брзо отрча к' прозору, и отвори тако нагло, да луци незгодно о зид, и окно се распршта, на сто комадића. Али ах — та на улици несташе нико; Соколић чу само из далека накосно смејање неких пијаних људи, који су шале ради његово звоно повукли.

Он затвори прозор, испунивши одушку марамом, и леже опет у постељу; кад ал звоно поново зазвони, али скромно и тихо, као да је мајски поветарац звоно заљуљо.

Сада се подиже млади лекар лагано и пуно достојанства из постеље. Дал беху то опет какви пијани људи? Звоно зазвони поново, чисто тужећим гласом. Још једном се недам исмејати, помисли он, и гледаше за завесом пажљиво оа улицу. Кад ал примети при тавној месечној светлости, једну младу женскињу у белим сламним шеширу. Од часа отвори лекар прозор.

„Ах драги г. лекаре немојте се срдити што вас ноћу уснемирујем!“ зачу се са улице молећи глас младе девојке.

„О молим лепо, то ми спада у дужност“ одговори задовољно лекар, „прочекајте само један минут, одма сам доле.“

„Та то није нужно, штовани г. лекаре“ рече девојка „Ви можете кључ кроз прозор доле бацити.“

„Да бацим кључ кроз прозор?“ понови лекар зачућено.

„Та да! Ја сам собарица грофице Зубовић, која овде у кући станује, па сам била са мојим рођаком на игри, де сам се мало задоцнила. Узех слободу да код вас зазвоним, и замолим да ми кључ од капије кроз прозор баците, ја ћу вам исти сутра рано натраг донети. Али ви се ваљда не срдите, штовани г. лекаре?“

„А боже сачувај!“ увераваше лекар, ма да хтеде од једа пући! Он донесе кључ од капије, и баци га одоцне-лој собарици на бели сламни шешир, и залупи прозор. Али од једа немогаше дуго заспати.

Кад — о ви несташни ноћни духови! — звоно опет зазвони, скромно али оштро, три пута једно са другим. Едал има још одоцнелих собарица, беше Соколићева прва помисао. Или се заиста који болесник на мене смислао. Трећу помисао не имађаше, јер пре но што му иста у памет доћи могаше, беше он већ на прозору. Опет увиде једну женску особу пред капијом стајати.

„Шта желите?“ повиче он љутито доле.

„Станујел овде лекар Соколић?“

„На служби, ја сам тај!“ одговори мало љубазније лекар.

„Одма моје дете, одма — у тренутку сам готов“ повиче он доле.

То стоји, да што се човек више жури, са отим се више ушепртљи; то мораше и наш лекар искусити! Прво немогаше да навуче цинеле, после обуче прелук натрашке, и када шешир узе, стровали са истим џепни сат, који на столу стајаше, и стакло се на сто комадића разбије. Он отрча низ степене доле, и већ мете руку на браву од капије, кад ал се сети да не може напоље изићи, јер кључ беше код собарице остао.

„Сто му мука, та јел то једна сретно-несретна ноћ!“ гунђаше лекар изван себе од љутине. Како само да изађе. Он дрмаше браву — али заман.

„Та хоћетел већ једном отворити г. лекаре?“ рече бојазљиво девојка са улице. „Госпођа саветниковица трпи велике болове. За име бога пожурите се, да не буде доцне!“

Лекар тресаше капију на живот и смрт, али све заман.

После дуга узалудна дрмања увиде он, да је немогуће са главом кроз врата пројурити, одважи се да у други спрат оде, где грофица Зубовићка становаше, и да од собарице кључ натраг иште.

Горе се попео како тако, али која врата воде у собаричину собу? — он иде на прва врата, и тихо куцаше, али се нико неодазва, он стаде јаче и јаче лупати — али мир и тишина. Љутито ухвати за браву, врата се отворише. Први му поглед паде на човечији скелет — „До сто врага повиче лекар. — У срзиви прешао је лекар само једне степенице — и куцаше на своја сопствена врата.

Срдито залупи лекар врата, и пошпе се на друге степене.

Дошавши до једни врата, зачује изнутра кашљање. Болесно стање има неку привлачећу снагу по лекаре.

Те зато и лекар Соколић зачуца тихо на врата. Изнутра се зачу јаче кашљање. Затим запита неки женски глас.

„Ко то куца?“

„Извините“ промуца лекар збуњено — „спава ли у овој соби собарица грофице Зубовић?“

Поново зачу лекар јако кашљање, а затим загрме

страшне речи: Такав безобразлук нисам још доживела! Шта се вас тиче моја собарица? — Мене зато пробудити! Хоћетел се с места одавде торњати, или ћу одма звонити, да вам кочијаш пута покаже!“

„Али за име бога, слушајте ме прво“ мољаше лекар. Али стара грофица нехтеде се умирити, она викаше даље. Кад ал се зачу на степеницама лупа папуча, е у ноћној полутами укаже се собарица, која чувши вику грофице, мишљаше да је иста потребује.

„Де је кључ?“ Предусрете лекар собарицу.

„Помоћ! убице! лопови! пустахије!“ кречаше уплашена собарица, и отрча на степене горе.

Лекар трчаше за њом, да ту забуну разјасни, — али девојка која га је за лопова држала, мишљаше да хоће од ње кључ да отме, и викаше из гласа. Помоћ Јоване! Горе је убица — хоће да ме убије!“ кречаше собарица.

Лекар се борише са страхом и љутином.

„До сто врага слушајте ме једном!“ викаше он једнако. „Та ја сам — ја —

Али заман, собарица викаше једнако у помоћ.

Сада се зачуше тешки кораци на степенима, и кочијаш ступи са великом буџом међ њих.

„Та каква је то вика овде?“ загрми Јованов глас.

„Убица хоће да ме убије“ викаше собарица.

У часу счепан Јован лекара за јаку, а овај опет држаше собарицу чврсто за руку, јер она једина моглаше његову невиност доказати.

Али почем сви троје викаше и псоваше, беше разјаснење немогуће. У томе гурању склизне нехотице Јованова нога, и он се стропошта доле, повукавши са собом лекара и собарицу.

Та страшна ларма пробуди и остале укућане, који на велику срећу Соколићеву сваки са свећом на врата ступе. И грофица се указа на врата, са свећом у руци.

Сада би могуће забуну разјаснити.

„Та кључ од капије“ рече собарица „метох пред ва-ша врата, да ако би вас ко ноћу тражио, одма нађете!“

Позеленивши од јада, без једне речице, одлети лекар нуз степене доле и заиста — на прагу пред његовим вратима, лежаше кључ од капије!

Брзо отрча он до капије и одкључа — али пред капијом нестојаше нико. Он погледа око себе, и види једног свог колегу, који у близини становаше, са саветничковидином слушкињом хитно ићи.

Лагано и тужно оде Соколић нуз степене горе у своју собу и проклињаше све задоцнеле собарице.

Али грофица Зубовићка хтеде да му ту штету на-кнади, и позове га сутра дан к себи, да је од кашља излечи, које му и сретно за руком испадне. Кроз препоруку те припознате госпе, постаде кроз кратко време Пера Соколић од првих лекара.

Тајанствени кључ од капије беше узрок његове будуће среће.

Н. Сад, превела

Адријана.

„Стармали“ излази 10., 20 и последњег дана у сваком месецу.

Годишња цена 4 ф. годишња 2 ф. на 3 месеца 1 фор. За Србију, Црну Гору, Босну и Херцеговину на целу годину 50 гр., на по године 25 гр. на 3 месеца 13 гр. чар.

Нека питања

удешена за парохиске испите па да и сам владика падне.

1.) Од каквог је дрвета био крст, на коме је Спаситељ разапет? Је-ли имао чворова и колико?

2.) Колико је скакаваца могао појести свети Јован на дан а да стомак не поквари?

3.) Зашто је Христос проповедао слогу и праштање, а не раздор пизму и освету?

4.) Где се налазе сада они тридесет сребрњака, за које је Јуда Христа продао, и колико би то чинило по данашњем курсу?

5.) Шта би радио свети Сава кад би га данас бог послао да чини каноничну визитацију у епархији бачкој?

6.) Колико има речи и колико писмена у трећој глави евангелиста Матије?

7.) Јесу-ли кола св. Илије имала гвоздене или дрвене осовине?

8.) Колико је пути скочио на воду гонитељ Фараун, кад се давио у црвеном мору?

9.) Чија је савест мирнија: или отац Јованова из Новог Сада или п. Брадина из Пироша.

Ст.

Очајање.

„О боже, ала сам ти ја несрећан човек! Ништа ми се не мили на овоме свету, па ни — радити!“

Мамурлук.

Један паметан човек вели: Мамурлук је кисело кајање стомака, које у сланим сузама себи одушке тражи.

П а б и р ц и.

ВАТРА! Нека лола ишла једног зимњег дана по со-каку и стаде викати: „Ватра! Ватра!“ Свет се слеже око њега и запита; А где је ватра? — „То би — вели он — и ја волео знати, па да идем да се угрејем“.

ЗНАЦИ ЗИМЕ. — Један господар рећи ће ономад у механи другоме: „Доказ, да ћемо ове године слабу зиму имати тај је, што су ћурчије врло мргодни, а дрвари учтиви“.

СПИСАТЕЉКЕ. — Многе жене, које су списатељке, питају често код куће своје млађе: „Јесте л' дали свињама сена?“ или „Сисају л' пилићи добро?“ или кад се возе преко стрнике, а оне веле: „Сад бар знам где жигице расту“.

ЛАКО ЈЕ ЊЕМУ. — Грдио учитељ ђака, што не учи и рече му: „Што се не угледаш на Перицу, он је сирома разрок, па ипак боље учи него ти!“ — Е, лако је њему, господине, — одговори ђак — он мора лакше учити него ја, кад он чита две стране у квизи наједангут!“

Писма и све што се тиче уредништва, нека се шиље на адресу Др. Илије Огњановића у Новом Саду, а коме је наручије Дру Јовану Јовановићу Змају у Београд. Претплату пак и огласе, ваља слати на штамарију А. Пајевића у Нови Сад. Цена је огласима 5 новч. од једне врсте.

ВЕЛИКАЯ КАТАВАСІА

Содержащая въ себѣ

церковное пѣніе воскресное, и иныя
разныя пѣсны дѣховныя, пѣваемыя
всѣхъ годѣхъ.

Изъ свѣтлыхъ церковныхъ книгъ
ученикъомъ своимъ,

ѣкоже и всѣмъ церковнаго пѣнія лю-
бителемъ учреждаемъ

Георгіи Петровича,

Священника, радочива катихита и наставника при сер-
ско-православномъ педагогическомъ заведеніи во св. кр.
градѣ Сѣмборѣ.

ВЪ НОВОМЪ СѢДѢ 1879. года

Изданіемъ и въ типографіи Я. Палевиць.

Цена је књизи 1 фор., а ко на више поручи за
готов новац, добиће највећи књижарски рабат. На-
шимъ познатимъ растуривачима књига, дајемо радо уз
убичајени рабат у комисију ову књигу. Наручбине
ваља слати Штампарији А. Пајевића у Н. Саду.

Нека се зна!

Молимо да нам пошљу који што дугују за „Стармали“
нарочито они, који су престали држати даље лист. Такођер
молимо и оне који нису још поновили претплату за Ш. чет-
врт а лист им се непрекидно шаље, или да лист натраг вра-
те или да претплату пошљу, јер овако на божију вересију
радећи не може се ни у чему далеко дотерати.

Нове претплатнике примамо радо, као и старије, који
би онет вољни били да лист по ново држе.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА
издавалац „Стармалог.“

РЕД ПЛОВИДБЕ

ПУТНИЧКИХ ПАРОВРОДА.

од 3. маја 1879 почињући до даље наредбе:

Из Новог Сада у Земун сваки дан у пола 5 сата
после подне, осим четвртка.

Из Новог Сада у Тител, средом и суботом у
пола 5 сахата по подне.

Из Новог Сада у Оршаву понедељником, сре-
дом и суботом у пола 5 сахата по подне.

Из Новог Сада у Пешту, сваки дан око пола 11
сата пре подне осим недеље.

У Новом Саду 3. маја 1879.

Отправништво.

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР

за год. 1880.

ушао је у штампу — што јављамо растуривачима и читачима овога календара.

Излишно је данас трошити много речи у похвалу овога календара, који је за ово пет прош-
лих година у 70,000 примерака распрострањен по свима крајевима где има Срба.

Ми смо и за идућу годину прегли свом моралном и материјалном снагом да нам „Орао“
буде изврстан садржајем и леп обликом својим. У то име помажу нам први српски књижевници својим
умним прилозима, а илустрације за календар израдили су нам изврсне снаге по првим уметничким
заводима у Европи, не мање смо се састарали и за фину, белу артију и укусну штампу.

Цена је „Орлу“ за год 1880. — 50 новч. или 1 динар. Растуривачима дајемо уобичајени рабат.

Пре „Орла“ сад је баш излетео као први календар за год. 1880.

„ЦАРИЋ“

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА,

са одабраним поучним и забавним садржајем а ценом од 20 новч. или 2 гроша. Ко поручи исти
за готов новац на више, добија га за 12 новч.

Наручбине на „Орла“ и „Царића“ прима

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У Н. САДУ.
као наклада „Орла“ и „Царића“.